

Forbrukerklageutvalget

Vedtak i Forbrukerklageutvalgets sak 55530

Sakens parter

Klager: Elisabeth Høve, Baklivegen 105, 2625 Fåberg

Innklaget: Tove Riiber Boye, Sømsveien 150, 4870 Fevik

Prosessfullmektig: Adam Gaarder, Korperudveien 123, 2450 Rena

Kort oppsummering av saken og utfall

Kjøp av brukt bil fra privatperson. Klage på motorhavari på en Toyota Landcruiser 2003-modell. Prinsipalt krav om heving og erstatning. Subsidiært krav om prisavslag og erstatning. Delvis medhold.

Sammendrag av faktiske forhold og partenes anførsler

Klageren kjøpte 28.06.2023 en brukt Toyota Landcruiser 2003-modell, med registreringsnummer PD 21249, av innklagde for 80 000 kroner. Kjøpekontrakt datert 28.06.2023 er fremlagt. I denne er det opplyst at bilens kilometerstand er 355 000. Det er krysset av «ja» på spørsmålet om bilen er solgt «som den er». Under punktet «Andre opplysninger fra selger» er følgende skrevet i kjøpekontrakten:

«Bil selges som den er. Skulle det dukke opp noe med bilen er selger villig til å bistå med deler og evt annet etter avtale. Kjøper er inneforstått med at bilen har gjennomgått en ombygging av motor(fortsatt original). Og at bilen har diverse kosmetiske skjønnhetsfeil Følgende er byttet -Turbo -Reg.reim -vannpumpe - Belger -Kompressor (ny brukt)-Batterier -Dyser -Bremser bak -Dempere bak - Topp har blitt byttet.-Ingen garanti.»

Bilen ble annonsert til salgs på Finn.no. Salgsannonseren er fremlagt. I denne er følgende opplyst:

«Beskrivelse

Arbeidshest selges, bil fikk overhaling av turbo og motor på ca 350 000km følgende ble da byttet:

- Turbo
- Topp og toppakning
- Dyser
- Reg reim
- Vannpumpe
- Løpehjul
- Batterier
- Kompressor
- Luftbelger
- Dempere bak
- Bremses

Mye nytt.

Eu ok 02.11.2024/8 SETER

Skjønnhetsfeil i lakk finnes, men breddere, panser og fram/bakfanger ble lakkert opp igjen pga falming i 2022.

Ekstremt bra for rust, bilen kan sees på løftebukk.

Godt utstyrt, nevner noe:

- **Automatgir**
- **-3L d4-d motor**
- **Lav/høy gir serie**
- **Tems luftfjæring**
- **8 seter**
- **Elektriske seter**
- **Elektriske vinduer**
- **Stigtrinn**
- **Hel skinnseter**
- **Hengerfeste**
- **Cruisekontroll**
- **PWR heater**
- **Gode sommerdekk**
- **Gode vinterdekk»**

Klageren opplyser at hun kjøpte bilen, men det var klagerens sønn som brukte bilen. Kommunikasjonen i saken var derfor mellom klagerens sønn og innklagdes fullmektig.

Klageren opplyser at hun i forbindelse med salget fikk opplyst at det arbeidet som var gjort på bilen i henhold til informasjonen i salgsannonсен, var utført av et verksted. Ifølge klageren fikk hun ikke informasjon i forkant av salget om at hun måtte bruke et verktøy for å holde oppsyn med motortemperaturen. Det stemmer heller ikke at kvitteringer for arbeidet som er gjort på bilen lå i bilen på salgstidspunktet.

Klageren forklarer at det oppsto en varsellyd under kjøring 01.07.2023, og at hun umiddelbart stoppet bilen. Klageren fikk ikke start på bilen igjen og bilen måtte fraktes med bilberging. Klagerens sønn fikk mistanke om at dynamoen var defekt. Han avtalte

med innklagdes fullmektig at han skulle hente ny dynamo hos innklagde. Innklagde skaffet ny dynamo og denne ble byttet.

Klageren forklarer at bilen stoppet igjen på en kjøretur 10.07.2023. Bilen måtte hentes av bilberger og kjøres til verksted. Verkstedet antok rådebank og motorhavari og ville ikke ta på seg jobben med å undersøke bilen. Klageren har til støtte for dette fremlagt ordre fra Meca Service Avd Lillehammer datert 11.07.2023 på 850 kroner inkl. mva. I denne er følgende opplyst:

«Bilen har stoppet under kjøring.
Startet bilen her, hard gange på motor.
Høres ut som rådebank.
Sjekket kjølevæske nivå ok, og peilet olje ok.»

Klageren reklamerte til innklagde og ønsket å heve kjøpet. Klageren har fremlagt meldingskorrespondanse med innklagde til støtte for dette.

Innklagde ønsket å få bilen reparert, og fraktet den til et annet verksted. Verkstedet fant at to dyser var defekte. Dysene ble skiftet, men det var fortsatt ulyd i motoren. Verkstedet konkluderte derfor med at motoren har rådebank. Ifølge verkstedet kan ikke bilens feil skyldes for lite kjølevæske, noe innklagde mener er årsaken til feilen.

Klageren har til støtte for sin sak fremlagt faktura fra Toyota Sulland Lillehammer AS datert 31.08.2023 på 40 307 kroner inkl. mva. I denne er følgende opplyst:

«Høres ut som rådebank. Sjekket dyseverdier med tester. Dyse på sylinder 1 og 4 er langt utenfor gitte verdier og kan også lage sårne lyder. Dette lar seg ikke eliminere uten og eventuelt skifte dyser.

[...] Skifte av olje og oljefilter. [...]

Oljesil ser ok ut.

[...]

Skifte av injektorer (alle) [...]

Utført. Manglet noen skiver og feil topp dekselpakning.

[...]

Snakket med kunde i dag 22.08.2023.

Skal skifte alle 4 dyser etter avtale med Daniel.

Så totalen for alle jobber som er gjort havner på ca litt over 43.461,- og godtatt av kunde.»

Klageren har også fremlagt en udatert uttalelse fra Toyota Sulland Lillehammer AS. I denne står det følgende:

«Ulyd fra motor(bankelyd).

Avlest store avvik på dieseldyser med tester, av erfaring så kan disse lage bankelyd.

Startet demontering, såg da at det var utført MYE ufaglært arbeid på motor, bla.: løse ledninger, defekte kontakter, ikke riktig monterte dyserør og feil toppdekselpakning. Monterte nye dyser og rettet opp igjen noen feil, men lyder ble ikke borte, så her er det nok et motorhavari.»

Siste hendelse inntraff ifølge klageren 20.10.2023 da bilen skulle fraktes fra verkstedet med bilberging. Idet bilen skulle trekkes opp på planet løsnet bøylen som man fester tauekroken i og frontfanger ble revet av. Klageren har til støtte for dette fremlagt skaderapport fra Sulland Bilskadesenter AS datert 20.12.2023. I denne er følgende opplyst:

«Grovtaksert ute, da denne ikke er kjørbær.

: gearkasse virker ikke, motor har kraftig ulyd.

Feste for tauekrok på venstre side, ramme vane er opprustet (Er ikke å få skjøtedel)

Forbehold om tillegg korrigeringer ved evt. rep.»

Klageren opplyser at de har fått opplyst fra flere verksteder som sier at det ikke er forsvarlig å utbedre bilen. Klageren opplyser at hun per mai 2024 fortsatt har bilen, men at den er avregistrert.

Klageren har i tillegg innhentet sakkyndige erklæringer til støtte for sin sak. Den første uttalelsen er fra Sulland Bilskade AS og er datert 19.06.2024. I den står det følgende:

«Det er sannsynlig at rusten har vært der over lengre tid, dvs. før kjøpstiden.

Jeg tviler på at det blir så mye rust at feste for tauekrok ruster av, og ikke tåler å bli brukt i forbindelse med å trekke bilen opp på en bergningsbil på så kort tid.

Det er ikke noe ukjent fenomen at det kan bli en del rust i ramme på Landcruiser,

men oftest under på ramme, eller oppheng i bakstilling. Har ikke vært borti at tauekrok er opprustet.

Noen Landcruisere er veldig bra mht. rust, mens andre er mindre bra, og det avhenger av vedlikehold, renhold, understellsbehandling, etc.

Ved normalt vedlikehold burde ikke dette feste for tauekrok falt av. Med vedlikehold, mener jeg vask/rustbehandling.»

Den andre sakkyndige uttalelsen er fra Toyota Sulland Lillehammer AS og er datert 20.06.2024. I denne står det følgende:

- «1. Hva er galt?
2. Hva er den sannsynlige årsaken til feilen(e) (normal/unormal slitasje, manglende vedlikehold, tidligere arbeid fra selger eller lignende)?
3. Uttalelsen bør si noe om hvorvidt feilen er upåregnelig sett hen til bilens eller delenes levetid og alder og normalt vedlikehold.
4. Når er det sannsynlig at feilen oppstod - før eller etter salg?
5. Lar feilen seg reparere? Hvis ja, hvor mye antas det å koste?

Svar etter beste evne.

1. Ut ifra det som er gjort, så er konklusjonen, som er beskrevet i faktura og vedlegg. Skal man finn, å være 100% sikker, må man ta ut motor og demontere veiv, råde osv ... sjekke lager og veie, råder osv for slitasje / skade, dette er en stor operasjon, mye jobb.

2. Svar på 2 og 3.

Er vanskelig å si noe konkret om, som spørsmålet er stilt er det mye svar i seg selv. Vedlikehold er nok nøkkelordet her. Legger ved historikk som jeg finner i vårt system. Det ser litt tynt ut. På generelt grunnlag går disse bilene / motorene langt med godt vedlikehold (oljeskift med filter er det viktigste på dette område).

3. Se svar på punkt 2. og punkt 5. km-stand på brukte motorer.

4. Dette er et godt spørsmål, ikke lett å svare på. Blir mye syensing her (kjører man tom for olje, kan det gå fort).

5. Alt lar seg reparere, spørsmål om pris. Dette er en stor jobb. Så det beste har nok vært å finne en brukt motor og satt inn. 3-4 dagers jobb på å skifte motor med

forbehold om ting sitter fast/ryker ved demontering osv ... arbeid med kommer på ca rundt 60.000,- med 20% rabatt på gamle biler, + pris på brukt motor kommer i tillegg.

Brukt motor på finndel. no, ligger på 10.000,- og opp til 30.000,- med km fra 234105 og opp til 511366 km. Så kommer spørsmålet om det er forsvarlig å koste så mye på bilen, ut fra den generelle tilstand og alder på bilen.»

Klageren har også sendt inn en oversikt fra Toyota over service og reparasjoner utført på bilen i tidsrommet fra 2007 til 2023. Oversikten viser at det i perioden 2007 til 2012 er dokumentert diverse service og reparasjoner. I oversikten står det også at det i 2014, 2015 og 2017 ble kjøpt diverse bildeler og at motor/turbo ble undersøkt for rød oljelampe. Etter 24.07.2017 og før 11.10.2022 er det ikke dokumentert at bilen har fått utført noen reparasjoner eller service. Den 11.10.2022 står det i oversikten «Diverse deler». Ifølge klageren ble det på dette tidspunktet kjøpt blinklys og klips. Den 08.11.2022 står det «TEMPERATUR FØLER, VANN». Innklagde har også opplyst at han har byttet turbo.

Klageren anfører at bilen er mangelfull. Hun mener at bilen har omfattende feil og mangler, og at disse oppsto kort tid etter kjøpet. Hun krever som følge av dette prinsipalt heving og erstatning, subsidiært prisavslag og erstatning.

Innklagde har blant annet i e-post datert 26.05.2024 og 03.06.2024 gjort rede for sitt syn på saken. Innklagde avviser klagerens krav. Ifølge innklagde ble bilen solgt med en feil, som var at temperaturdisplayet, som viser kjølevæsketemperaturen, ikke fungerte. Ifølge innklagde sa han til klagerens sønn at han måtte reparere dette eller bruke et verktøy for å følge med på temperaturen på motoren. Innklagde dro med bilberger for å hente bilen i Lillehammer etter at han fikk beskjed om feil på bilen. Da innklagde kom dit så han at det var tilnærmet tomt for kjølevæske. Innklagde mener at årsaken til feilen kan være at bilen ble overopphetet og oljen så tynn at motoren havarte eller at dysene var dårlige. Dårlige dyser kan i tillegg ha flere årsaker. Klagerens sønn har kjørt bilen 3 000 km på kort tid. Hvis klagerens sønn ikke har fulgt med på motortemperatur, så mener innklagde at feilen skyldes at motoren har kokt.

Når det gjelder rust i rammevang, så viser innklagde til at han før salget opplyste om rust foran. Klagerens sønn undersøkte også bilen før salget og så rusten selv. I tillegg ble klageren informert om at alt arbeidet på bilen er gjort av innklagde, og ikke utført av et

verksted. Innklagde har imidlertid skrudd på bilen på et verksted og til tider hatt hjelp fra mekaniker. Innklagde viser også til at bilen er solgt «som den er» og at det ikke ble gitt noen garanti. Innklagde opplyser til slutt at alt av kvitteringer på arbeidet som er utført på bilen lå i bilen på kjøpstidspunktet.

Forbrukerklageutvalget går ikke nærmere inn på partenes anførsler i sakssammendraget, enn det som er beskrevet ovenfor. Utvalget har mottatt alle saksdokumentene og har satt seg inn i disse.

Sakens gang

Saken ble 23.11.2023 brakt inn for Forbrukertilsynet og fikk saksnummer 23/15944. Forbrukertilsynet henvendte seg skriftlig til innklagde første gang 22.05.2024. Saken ble henlagt som uforlikt ved Forbrukertilsynets brev av 25.07.2024, og klagen til Forbrukerklageutvalget er datert 21.08.2024. Klagen er mottatt av Forbrukerklageutvalget 21.08.2024, og er rettidig.

Saken ble lagt frem i Forbrukerklageutvalgets møte den 11.11.2025.

Klagerens påstander

Klageren har prinsipalt nedlagt påstand om heving med 80 000 kroner. Subsidiært har klageren nedlagt påstand om prisavslag med 80 000 kroner. I alle tilfeller har klageren nedlagt påstand om erstatning med 204 777 kroner og renter.

Utvalget ser slik på saken

Saken gjelder kjøp mellom private, og vurderes derfor etter kjøpsloven 13. mai 1988 nr. 27 (kjl.), jf. lovens § 1.

Klageren anfører at bilen er mangelfull.

Selv om tingen er solgt «som den er» eller med liknende forbehold, kan selgeren likevel ha et mangelansvar. Etter kjl. § 19 første ledd foreligger det uansett forbeholdet en mangel dersom selgeren har gitt uriktige opplysninger om tingen som har hatt innvirkning på kjøpet, jf. bokstav a. Videre foreligger en mangel dersom selgeren har forsømt å gi opplysning om vesentlige forhold ved tingen som han måtte kjenne til og som kjøperen

hadde grunn til å regne med å få, dersom unnlatelsen har hatt innvirkning på kjøpet, jf. bokstav b. Endelig foreligger mangel hvis tingen er i vesentlig dårligere stand enn kjøperen hadde grunn til å regne med etter kjøpesummen og forholdene ellers, jf. bokstav c.

Det er klageren som har bevisbyrden i saken.

Klageren har fremlagt dokumentasjon fra Toyota Sulland Lillehammer AS og Sulland Bilskade AS der det står at bilen har motorhavari, at årsaken til dette ikke kan kartlegges nøyaktig uten å demontere hele motoren, men at det trolig skyldes dårlig vedlikehold, og at arbeidet utført på motoren ikke er fagmessig utført av et verksted. I tillegg står det i den fremlagte dokumentasjonen at bilens tauekrok er så opprustet at den falt av da bilen ble dratt opp på en bergingsbil, og at dette ikke burde skjedd dersom bilen hadde vært normalt vedlikeholdt. Klageren har i tillegg fremlagt verksteddokumentasjon som viser at det ikke er dokumentert at det er utført arbeid/service på bilen i perioden etter 24.07.2017 og før 11.10.2022. Utvalget har sett hen til at klageren ble informert om at det tidligere er utført arbeid på motoren i salgsannonsen og kjøpekontrakten, men utvalget viser til at det ikke er fremlagt dokumentasjon som viser at opplysningen om at dette arbeidet er utført av innklagde selv og ikke av et verksted er formidlet skriftlig. Utvalget finner at innklagde står nærmest til å bære risikoen for at disse opplysningene ikke er presisert i kjøpekontrakten eller på annen måte formidlet skriftlig i forkant av kjøpet. Utvalget finner etter dette at bilen er i vesentlig dårligere stand enn klageren hadde grunn til å regne med etter kjøpesummen og forholdene ellers, jf. kjl. § 19 bokstav c.

Klageren har prinsipalt krevd heving. Heving av kjøpet krever at mangelen medfører vesentlig kontraktsbrudd, jf. kjl. § 39.

Utvalget finner at vilkårene for å heve kjøpet etter kjl. § 39 er oppfylt. Utvalget viser til at klageren har fremlagt dokumentasjon fra Toyota Sulland Lillehammer AS der det står at reparasjonskostnaden for motoren er estimert til å være 60 000 kroner for arbeidet og mellom 10-30 000 kroner for kjøp av brukt motor, som totalt overstiger bilens kjøpesum.

Virkningene av heving er at partenes plikt til å oppfylle avtalen faller bort og at mottatte ytelser skal returneres, jf. kjl. § 64 første og andre ledd.

Klageren plikter derfor å stille bilen til disposisjon der klageren overtok den, eventuelt sørge for sending på innklagdes regning dersom innklagde ber om dette.

Innklagde plikter å tilbakebetale kjøpesummen.

Renter på kjøpesummen, i henhold til forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd, første punktum, løper ifølge kjl. § 65 andre ledd, jf. § 71, fra den dagen innklagde mottok kjøpesummen og fram til betaling skjer. Det er ikke opplyst når innklagde mottok betalingen. Utvalget legger til grunn at innklagde senest mottok betaling da kjøpekontrakten ble inngått den 28.06.2023. Renter regnes fra denne datoen.

Klageren har også krevd erstatning. Klageren kan kreve erstatning for tap påført som følge av mangelen etter kjl. § 40.

Klagerens erstatningskrav knytter seg til reparasjonskostnadene for dysene, utgifter til bilberging, utbedring av rust og kostnader til kjøp av brukt motor og reparasjon av motoren. I tillegg har klageren krevd erstatning for saksbehandlingsgebyret til Forbrukerklageutvalget.

Klageren har fremlagt dokumentasjon fra Meca Service Avd Lillehammer datert 11.07.2023 på 850 kroner inkl. mva. Kostnaden knytter seg til undersøkelse av bilen. Utvalget finner at kostnaden knytter seg til mangelen med motoren og tilkjenner etter dette erstatning med 850 kroner.

Klageren har også fremlagt faktura fra Toyota Sulland Lillehammer AS datert 31.08.2023 på 40 307 kroner inkl. mva. Fakturaen knytter seg til skifte av dyser i forbindelse med å undersøke årsaken til rådebank og motorhavariet. Utvalget finner at denne kostnaden knytter seg til mangelen med motoren. I fakturaen er det opplyst at 35 683,54 kroner knytter seg til bytte av dyser. Utvalget tilkjenner erstatning med 35 683,54.

Klageren har også krevd erstatning for saksbehandlingsgebyret til Forbrukerklageutvalget. Den 01.07.2024 ble det innført saksbehandlingsgebyr for å sende saken inn til mekling hos Forbrukertilsynet og klage saken inn til Forbrukerklageutvalget, jf. forbrukerklageloven § 7 jf. forbrukerklageforskriften § 2a.

I forbindelse med innføringen av saksbehandlingsgebyr ble det i forarbeidene, Prop. 55 L (2019-2020) s. 34, vist til at departementet har «kompetanse til å gi nærmere regler om for eksempel hvordan gebyret skal beregnes, om noen skal unntas fra å betale gebyr, og om dekning av gebyret». Det er i forbrukerklageforskriften ikke gitt nærmere regler om dette. Det fremstår likevel forutsatt av departementet at saksbehandlingsgebyret er noe

den klagende part kan få erstattet. I departementets høringsnotat av 22.06.2023, angående forslag til endringer i forbrukerklageforskriften, ble uttalt følgende: «gebyret kan imidlertid inngå i kravet mot motparten, og kan dekkes dersom man får medhold i sitt krav».

Krav om saksbehandlingsgebyr ble behandlet i utvidet utvalg i Forbrukerklageutvalgets sak FKU-55729, den 24.09.2025. Her ble det konkludert med at saksbehandlingsgebyret skal anses som et erstatningskrav som kan dekkes etter alminnelige erstatningsregler, dersom klageren får medhold i kravet sitt.

Utvalget finner etter dette at saksbehandlingsgebyret kan dekkes etter reglene i kjl. § 40. Utvalget finner at kostnaden på 1 277 kroner i saksbehandlingsgebyr til Forbrukerklageutvalget, ble påført i forbindelse med den mangelfulle bilen, jf. § 40. Utvalget tilkjenner etter dette erstatning for saksbehandlingsgebyr på 1 277 kroner.

Utvalget tilkjenner ikke erstatning for kostnader til bilberging og utbedring av rust og viser til at det ikke er fremlagt dokumentasjon som underbygger disse. Utvalget tilkjenner heller ikke erstatning for kostnader til kjøp av brukt motor og reparasjon av motoren og viser til at det ikke er sannsynliggjort at disse kostnadene er påført som følge av mangelen med motoren.

Klageren har til slutt krevd renter. Etter forsinkelsesrenteloven § 2 løper renten på beløpet fra 30 dager etter at skriftlig påkrav ble fremsatt. Første gang klageren rettet skriftlig og beløpsfestet krav om erstatning var ved klagen av saken til Forbrukerklageutvalget datert 21.08.2024. Kopi av klageskjemaet ble oversendt innklagde i brev av 19.06.2025, og renter regnes derfor fra 19.07.2025.

Konklusjon og vedtak

Forbrukerklageutvalget fattet slikt vedtak:

1. Tove Riiber Boye plikter å betale 37 810,50– trettisyvtusenåttehundreogti 50/100 – kroner til Elisabeth Høve med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra 19.07.2025 til betaling skjer.
2. Tove Riiber Boye plikter å betale 80 000 – åttitusen – kroner til Elisabeth Høve med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra 28.06.2023 til betaling skjer, mot at Toyota Landcruiser med registreringsnummer PD 21249 stilles til disposisjon for Tove Riiber Boye der den ble overtatt eller besørger sending dersom Tove Riiber Boye organiserer og betaler for dette.

Oppfyllelsesfristen er 1 – én – måned fra vedtakets forkynnelse.

Vedtaket er enstemmig.

Porsgrunn, den 11.11.2025

Rune Erstad

Torgeir Øines

Rune Bård Hansen

Saksbehandler: Ernstine Skjøstad